

Jak zabezpieczyć przyszłość

Wspólne zamieszkanie z partnerem lub wspólny zakup domu mogą wydawać się ekscytującą perspektywą. Ale niewiele osób zdaje sobie sprawę, jak ryzykowna może okazać się ich sytuacja z prawnego punktu widzenia. Choć może się to wydawać anachronizmem, pary niezamężne nie są chronione przez prawo w taki sam sposób jak pary pozostające w związkach małżeńskich lub formalnych związkach partnerskich. Konkubinat nie jest rozpoznawany przez prawo. Niestety, w momencie kiedy ludzie zdadzą sobie z tego sprawę, jest na ogół za późno – związek jest w rozpadzie albo partner umiera i dopiero wówczas się okazuje, że kohabitacja nie zapewnia partnerowi żadnej ochrony prawnej.

Poradnik ten przedstawia kwestie, które powinieneś wziąć pod uwagę, jeśli nie pozostajesz w związku małżeńskim lub zarejestrowanym związku partnerskim.

Podejmując decyzję o wspólnym zamieszkananiu warto jak najszybciej zasięgnąć porady prawnej. Wówczas dowiesz się:

- jakie masz prawa;
- jak rozmaite sytuacje mogą wpłynąć na twoje interesy i interesy twojego partnera; oraz
- co możesz zrobić, aby lepiej zabezpieczyć swoje interesy.

Jak znaleźć adwokata

Jeśli nie masz adwokata, odwiedź naszą witrynę internetową www.lawsociety.org.uk/findasolicitor i szukaj pod hasłem 'Family' ('Rodzina'), aby uzyskać informacje o kancelariach adwokackich w twoim rejonie. Albo zadzwoń na numer 0870 606 2555.

Co adwokat powinien wiedzieć

Wybrany przez ciebie adwokat będzie chciał uzyskać jak najwięcej informacji na temat twojej sytuacji życiowej. Zada ci wiele pytań, które dotyczyć będą między innymi:

- historii twojego związku;
- spisu rzeczy stanowiących twój majątek i majątek twojego partnera;
- wartości posiadanej przez ciebie nieruchomości oraz tego, czyje nazwisko figuruje w tytule własności;
- wkładu, jaki ty i twój partner włożyliście w nieruchomość, dzięki któremu wzrosła jej wartość (w tym prace naprawczo-remontowe);
- wartości wszelkich innych dóbr;
- wysokości twoich zarobków i zarobków twojego partnera; oraz
- kwestii wspólnego posiadania dzieci.

Adwokat poinformuje cię następnie o twoich prawach. Wyjaśni, w jakich okolicznościach twoje interesy lub część domu będąca twoją własnością mogą być narażone na ryzyko oraz poinformuje, jakie poczynania należy wszcząć, aby zabezpieczyć twoje interesy.

Twój adwokat może reprezentować tylko jednego z partnerów. Nie może reprezentować jednocześnie ciebie i twojego partnera, nawet gdyby obie strony tego chciały.

Sprawy do rozpatrzenia

Oto główne dziedziny prawne, którymi zajmie się twój adwokat.

Własność domu

Jeśli wprowadziłeś się do kogoś, kto jest wyłącznym właścicielem domu, zazwyczaj nie masz prawa do zysku ze sprzedaży nieruchomości. Chyba, że możesz udowodnić, iż:

- dokonałeś wpłat na rzecz depozytu za dom lub dokładałeś się do spłat kredytu hipotecznego; lub

- dokonałeś wkładu finansowego w dom (zapłaciłeś na przykład za kosztowne naprawy), ponieważ uzgodnione zostało, że otrzymasz na własność część nieruchomości

Jeśli nie jesteś prawnym właścicielem domu, możesz nie mieć prawa tam mieszkać w sytuacji, kiedy twój partner poprosi cię, abyś się wyprowadził.

Ponadto, jeśli w tytule własności nie figuruje twoje nazwisko, nie masz prawa dziedziczyć domu po śmierci partnera, chyba że jest to wyraźnie zapisane w jego testamencie. Jeśli partner nie spisał testamentu, możesz zgłosić roszczenia do jego majątku na drodze sądowej. Możesz to zrobić pod warunkiem, że mieszkaliście wspólnie z partnerem co najmniej dwa lata lub jeśli partner wspierał cię finansowo.

Adwokat może doradzić przeniesienie tytułu własności z jednej osoby, twojego partnera, na dwie – partnera i ciebie. Ta wspólna własność może przybrać dwie formy: 'joint tenants' (wspólni najemcy' lub 'tenants in common' ('najemcy według udziału'). W sytuacji, w której ty i twój partner jesteście wspólnymi właścicielami domu na zasadzie 'joint tenants' jesteście na ogół uprawnieni do 50% pieniędzy pochodzących ze sprzedaży domu. Ponadto, w wypadku twojej śmierci lub śmierci twojego partnera, druga strona automatycznie dziedziczy nieruchomość, bez względu na to, co zostało zapisane w testamencie.

Jeśli jesteś współwłaścicielem domu na zasadzie 'tenants in common' masz prawo tylko do swojego udziału w nieruchomości. Możesz formalnie uzgodnić z twoim partnerem, jaki konkretnie udział każdy z was ma w nieruchomości, zlecając adwokatowi spisanie aktu notarialnego, tak zwanego 'deed of trust'. Taka umowa może zapobiec ewentualnym nieporozumieniom w przyszłości. Jeśli ty lub twój partner zechce zostawić drugiej stronie swój udział w nieruchomości po śmierci, powinno to być zapisane w testamencie.

Wspólny najem

Jeśli wraz z partnerem wspólnie podnajmujecie nieruchomość, umowa najmu powinna zostać spisana na oba wasze nazwiska.

Dzieci

Jeśli masz dzieci z partnerem, musisz zastanowić się, jakie nazwisko dać dziecku i jak zarejestrować akt urodzenia. Wybór nazwiska należy do ciebie i partnera. Możecie też wspólnie zarejestrować akt urodzenia.

W myśl obowiązującego prawa, jeśli ty i twój partner nie pozostajecie w związku małżeńskim, matka dziecka nabywa automatycznie prawa rodzicielskie wobec dziecka. Od 1 grudnia 2003, jeśli ojciec i matka są wspólnie zarejestrowani w akcie urodzenia, ojciec również nabywa prawa rodzicielskie wobec dziecka. W innych przypadkach, z pomocą adwokata można sporządzić umowę wyznaczającą zakres praw i obowiązków rodzicielskich obu stron. Może mieć to ważne znaczenie w przypadku ewentualnego rozpadu związku.

Jeśli kohabitujesz z kimś, kto ma dziecko z poprzedniego związku, nie masz praw rodzicielskich wobec tego dziecka. Adwokat wyjaśni, co to konkretnie oznacza z twojego punktu widzenia.

Dzieci i separacja

Jeśli ty i twój partner macie wspólnie dzieci, w razie ewentualnego rozpadu związku możesz zwrócić się do Child Support Agency z prośbą o wyegzekwowanie alimentów oraz wnieść do sądu sprawę o rozmaite inne formy pomocy finansowej przysługujące dziecku. Sprawy te powinieneś jak najszybciej omówić z adwokatem.

Status najbliższego krewnego

Jeśli twój partner zachoruje lub umrze, z medycznego punktu widzenia możesz nie zostać uznany za 'najbliższego krewnego' ('next of kin'), chyba że wraz z parterem spisałeś uprzednio odpowiednią umowę w tej sprawie. Adwokat służy pomocą w sporządzeniu takiej umowy.

Finanse

Jeśli ty i twój partner macie oddzielne konta bankowe, nie będziesz miał dostępu do pieniędzy znajdujących się na jego koncie. W przypadku śmierci partnera, pieniądze zdeponowane na jego koncie stanowią część jego majątku. Oznacza to, że nie odziedziczysz automatycznie pieniędzy, chyba że zapisane to zostało w testamentie partnera.

Posiadanie wspólnego konta może rozwiązać tego typu problem. Wówczas w razie śmierci partnera wszystkie pieniądze znajdujące się na wspólnym koncie staną się automatycznie twoją własnością.

Status podatkowy

Kohabitacja nie daje takich samych ulg podatkowych, jakie przysługują małżeństwom lub zarejestrowanym cywilnym związkom partnerskim. Dotyczy to zwłaszcza podatku od zysków kapitałowych i podatku spadkowego. W przeciwieństwie do par małżeńskich i par zarejestrowanych w cywilnych związkach partnerskich, możesz być zmuszony do zapłacenia podatku, jeśli zechcesz przekazać znaczne aktywa lub dobra majątkowe swojemu partnerowi.

Emerytury

Po twojej śmierci emerytura państwowa nie zostanie automatycznie przekazana partnerowi. Ponieważ systemy emerytalne w przedsiębiorstwach i emerytury prywatne podlegają różnym zasadom, warto przyjrzeć im się dokładnie wraz z adwokatem, aby zorientować się, jakie uprawnienia emerytalne przysługują ci i twojemu partnerowi.

Sporządzenie testamentu

Testament to najlepszy sposób na sprecyzowanie, które dobra majątkowe należą do ciebie, a które są własnością twojego partnera. Jeśli nie sporządzisz testamentu, partner nie będzie miał automatycznego prawa do części twojego majątku po twojej śmierci. Dlatego spisanie testamentu jest sprawą wielkiej wagi, jeśli chcesz aby twój partner lub jego dzieci mogły po tobie dziedziczyć.

Umowy dotyczące kohabitacji

Tego rodzaju umowy zdobywają coraz większe uznanie jako sposób na zabezpieczenie interesów - finansowych oraz innych - par kohabitujących. Precyzują one oczekiwania, jakie każdy z partnerów ma wobec drugiej strony, zarówno podczas trwania związku, jak i po jego rozpadzie lub zgonie jednego z partnerów. Są to 'umowy honorowe' ('honourable agreements'), co oznacza, że nie wszystkie zawarte w nich klauzule mogą być egzekwowane prawnie przez sąd. Ale zapobiegają one ewentualnym nieporozumieniom i z pewnością zapewniają spokój ducha obu stronom.

Strony kohabitujące powinny zasięgnąć oddzielnie porad prawnych przed ewentualnym podpisaniem takiej umowy.

Spory

Niestety, większość par kohabitujących nie zasięga porad prawnych przed rozpadem związku, śmiercią partnera lub pojawieniem się innej poważnej sytuacji kryzysowej. Na tym późniejszym etapie znacznie trudniej jest rozwiązywać problemy; niemniej adwokat kierując się swą wiedzą zawodową i doświadczeniem będzie w stanie zadbać o twoje interesy. Bez względu na to, czy będzie to prosta kwestia sprawdzenia, jakie prawa ci przysługują, czy też skomplikowana sprawa dotycząca dzieci, adwokat znajdzie optymalne dla ciebie rozwiązanie w ramach obowiązującego prawa.

Koszty

Koszty usług adwokackich są zróżnicowane. Zależą one od:

- doświadczenia i wiedzy adwokata;
- typu świadczonej usługi; oraz
- ewentualnej potrzeby spisania umów.

Zanim dokonasz wyboru adwokata, sprawdź stawki w kilku kancelariach adwokackich w swoim rejonie. Niemniej, warto pamiętać, że cena nie jest sprawą najważniejszą. Równie ważne jest znalezienie adwokata, który rozumie twoją sytuację, jest ci przychylny i z którym łatwo się porozumieć.

Możesz uzyskać pomoc finansową na usługi adwokackie, jeśli jesteś osobą o niskim uposażeniu lub pobierasz zasiłki państwowe. Adwokat poinformuje cię, czy należy ci się taka pomoc.

Dalsze informacje

Niniejszy informator opublikowany został w serii poradników wyjaśniających podstawowe rodzaje usług adwokackich. Inne poradniki z tej serii wymienione zostały poniżej. Ich kopie można otrzymać od adwokata lub kontaktując się telefonicznie z Law Society, numer tel. 0870 3333 084.

- Poradnik dla starających się o rozwód
- Poradnik dotyczący problemów pracowniczych
- Poradnik dla zakładających biznes
- Poradnik dla zgłaszających roszczenia osobowe
- Poradnik finansowy dla osób starszych
- Poradnik dla właścicieli odnajmujących lokale
- Poradnik dla lokatorów podnajmujących nieruchomości
- Poradnik dla korzystających z usług adwokackich
- Poradnik dla starających się o uwierzytelnienie testamentu
- Poradnik dla ubiegających się o azyl
- Poradnik dla kupujących nieruchomości
- Poradnik dla sporządzających testament

Kopie niniejszego informatora dostępne są w wersji z dużą czcionką, w alfabecie Braille'a, na kasie magnetofonowej lub płycie kompaktowej. Jeśli chcesz otrzymać jedną z tych kopii, skontaktuj się z nami za pośrednictwem poczty elektronicznej accessibility@lawsociety.org.uk lub telefonicznie pod nr. 0870 606 2555.

Niniejszy informator wydany został w różnych wersjach językowych. Aby je otrzymać należy odwiedzić naszą witrynę internetową:

www.lawsociety.org.uk

Lexcel

Look for Lexcel - the mark of excellence